Klasik Mantık - 6

1. Bütün gezegenler uzaydadır. (1. Öncül)

Dünya bir gezegendir. (2. Öncül)

O hâlde Dünya da uzaydadır. (Sonuç)

Bu kıyasın yapısıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) "Uzay" büyük terimdir.
B) "Dünya" küçük terimdir.
C) Sonuç büyük önermedir.
D) "Gezegen" orta terimdir.
E) Küçük terim sonuç önermesinin öznesidir.

2. I. Büyük terim

II. Küçük terim

III. Orta terim

Verilenlerden hangileri bir kıyasın sonuç önermesinde yer alır?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) Yalnız III.
D) I ve II.
E) I, II ve III.

3. "Kıyas birden fazla önermeye dayanarak genelden özele doğru yapılan bir çıkarım türüdür."

Buna göre kıyas aşağıdaki akıl yürütme biçimlerinden hangisine dayanmaktadır?

A) Eksik tümevarım
B) Tümdengelim
C) Tam tümevarım
D) Analoji
E) Retrodüksiyon

4. Bazı eşyalar uzun ömürlüdür. (1. Öncül)

Bazı nesneler eşyadır. (2. Öncül)

O hâlde ……………………? (Sonuç)

Bu örnekteki kıyas geçerli olmadığı için sonuç çıkmamaktadır.

Verilen kıyastan geçerli bir sonuç çıkarmak için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

A) 1. öncül olumsuz yapılmalıdır.
B) 2. öncül olumsuz yapılmalıdır.
C) Orta terim sonuç önermesine de verilmelidir.
D) Öncüllerden en az biri tümel yapılmalıdır.
E) Öncüllerin özne ve yüklemleri yer değiştirilmelidir.

5. Hiçbir dağ deniz değildir. (1. Öncül)

Anka Kuşu dağ değildir. (2. Öncül)

O hâlde ……………………? (Sonuç)

Bu geçersiz kıyasta aşağıdaki kıyas kurallarından hangisine uyulmamıştır?

A) Orta terim sonuçta yer almaz.
B) İki tikel öncülden sonuç çıkmaz.
C) İki olumsuz öncülden sonuç çıkmaz.
D) Öncüllerden biri tikelse sonuç tikel olur.
E) Öncüllerden biri olumsuzsa sonuç olumsuz olur.

6. Bütün yarasalar memelidir. (1. Öncül)

Bütün memeliler canlıdır. (2. Öncül)

O hâlde……………………..? (Sonuç)

Bu kıyasın geçerli olması için sonuç önermesi aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

A) Bazı canlılar yarasadır.
B) Bütün yarasalar canlıdır.
C) Hiçbir memeli canlı değildir.
D) Bazı yarasalar memeli değildir.
E) Bütün memeli yarasalar canlıdır.

Klasik Mantık - 6

7. Aşağıdaki akıl yürütme biçimlerinden hangileri sonuçları bakımından mantıksal olasılık değeri taşır?

A) Tümdengelim - Analoji
B) Tam tümevarım - Analoji
C) Eksik tümevarım - Analoji
D) Tümdengelim - Tam tümevarım
E) Tümdengelim - Eksik tümevarım

8. “Okuyorum o halde okumayı seviyorum.”

Verilen örnekteki kıyasın türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sorit
B) Kesin kıyas
C) İkilem(dilemma)
D) Zincirleme kıyas
E) Eksik önermeli kıyas(entimem)

9. Bir zincirleme kıyasın ortasındaki tekrar eden sonuç önermelerinin çıkartılmasıyla yapılan kıyas türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Eksik önermeli kıyas
B) Ayrık öncüllü kıyas
C) Koşullu kıyas
D) Kesin kıyas
E) Sorit

10. Eğer ödevini bitirdiysen neden zamanında teslim etmedin?

Eğer ödevini gerektiği zamanda bitirmediysen neden sorumluluğunu yerine getirmedin?

Her iki durumda da sorumsuzca davranmış oluyorsun.

Bu akıl yürütme aşağıdaki kıyas türlerinden hangisine örnek oluşturur?

A) İkilem (dilemma)
B) Sorit
C) Kesin kıyas
D) Zircirleme kıyas
E) Eksik önermeli kıyas (entimem)

11. .... (1. Öncül)

Bazı insanlar dürüsttür. (2. Öncül)

O hâlde bazı insanlar yalan söylemez. (Sonuç)

Kıyas kuralları esas alındığında verilen akıl yürütmenin geçerli olması için 1. Öncül aşağıdaki önermelerden hangisi olmalıdır?

A) Hiçbir dürüst yalan söylemez.
B) Bazı dürüstler yalan söyler.
C) Bütün insanlar yalan söyler.
D) Bazı insanlar dürüst değildir.
E) Hiçbir insan dürüst değildir.

12. Hiçbir papağan kanarya değildir.

Bazı kuşlar papağan değildir.

O hâlde bazı kuşlar kanarya değildir.

Bu geçersiz akıl yürütmede aşağıdaki kıyas kurallarından hangisine uyulmamıştır?

A) İki tikelden sonuç çıkmaz.
B) Sonuç öncüllerden zayıf olanına bağlıdır.
C) İki olumsuz öncülden sonuç çıkmaz.
D) Öncüllerden en az biri tümel olmalıdır.
E) Her kıyasta büyük, küçük ve orta terim bulunmalıdır.

